

Efnaeftirlit - Plöntuverndarvörum á markaði 2021

Dagsetning	28. maí 2021
Fyrirtæki	Samhentir Kassagerð ehf.
Heimilisfang	Suðurhrauni 4a, 210 Garðabæ
Kennitala	560196-2299
Starfsemi	Innflutningur, heildsala
Eftirlitsstaður	Suðurhraun 4a
Fulltrúi fyrirtækis á vettvangi	Eðvald Valgarðsson, Páll Einarsson
Eftirlitsmaður	Helga Ösp Jónsdóttir
Tegund eftirlits	Efnaeftirlit
Tengiliður fyrirtækis	Eðvald Valgarðsson, Páll Einarsson

SAMANTEKT

Umhverfisstofnun stóð fyrir reglubundnu eftirliti með plöntuverndarvörum hjá Samhentum Kassagerð ehf. Í eftirlitinu eru plöntuverndarvörur sem settar eru á markað athugaðar með tilliti til hvort þær uppfylli kröfur efnalaga nr. 61/2013, reglugerðar nr. 544/2015 um plöntuverndarvörur¹ og reglugerðar nr. 980/2015 um meðferð varnarefna. Af þeim vörum sem skoðaðar voru í heildsölu fyrirtækisins reyndust tvær þeirra ekki uppfylla kröfur framangreindra laga og reglugerða.

Vörurnar sem um ræðir eru **Meltatox** og **Pirimor** en eftirlitið leiddi í ljós að merkingum framangreindra vara var ábótavant og mun Umhverfisstofnun gera kröfur um úrbætur.

MERKING HUGTAKA OG SKAMMSTAFANIR

Merking eftirfarandi hugtaka og skammstafana sem notuð eru í skýrslunni er sem hér segir:

- **CLP:** Reglugerð (EB) nr. 1272/2008 um flokkun, merkingu og pökkun efna og efnablandna sem innleidd er í reglugerð nr. 415/2014 um flokkun, merkingu og umbúðir efna og efnablandna².
- **Markaðssetning:** Að sjá þriðja aðila fyrir vöru sem fellur undir efnalög nr. 61/2013 eða bjóða hana fram, hvort heldur er gegn greiðslu eða án endurgjalds. Innflutningur er markaðssetning. Hvað varðar plöntuverndarvörur er markaðssetning það að hafa umráð með sölu, þ.m.t. að bjóða þær til sölu eða afhendingar í öðru formi, hvort heldur er gegn gjaldi eða án endurgjalds, og sjálf salan, dreifingin eða önnur form afhendingar að undanskilinni endursendingu til fyrri seljanda. Afgreiðsla í frjálst flæði inn á EES-svæði telst markaðssetning.

¹ Sem innleiðir [reglugerð \(EB\) nr. 1107/2009 um setningu plöntuverndarvara á markað](#).

² Samsett reglugerð nr. 415/2014 á vef Umhverfisstofnunar: <https://ust.is/library/Skrar/Atvinnulif/Efni/Flokkun-og-merkingar/samsett-reglugerd-nr-415-2014.html>

- **Tímabundin skráning:** Plöntuverndarvörur sem voru með gildar skráningar skv. eldri löggjöf áður en efnalög nr. 61/2013 tóku gildi og sótt var sérstaklega um tímabundna skráningu sbr. ákvæði til bráðabirgða í efnalögum. Tímabundnar skráningar fyrir plöntuverndarvörum gilda þar til að lokið er við að áhættumeta virka efnið í vörunni eða þar til að virka efnið í vörunni hefur verið bannað.
- **Markaðsleyfi:** Leyfi sem veitt er vöru á grundvelli áhættumats. Plöntuverndarvörur skulu vera með markaðsleyfi sem Umhverfisstofnun gefur út sbr. 35. gr. efnalaga nr. 61/2013 og 5. gr. reglugerðar nr. 544/2015 um plöntuverndarvörur.
- **Gagnkvæm viðurkenning á markaðsleyfi:** Aðildarríki getur veit gagnkvæma viðurkenningu á markaðsleyfi fyrir plöntuverndarvöru sem þegar hefur verið veitt markaðsleyfi í öðru EES-ríki, sbr. 40 gr. í reglugerð nr. 1007/2009 um setningu plöntuverndarvara á markað.
- **Leyfi fyrir hliðstæðum viðskiptum:** Leyfi fyrir plöntuverndarvöru sem er sams konar og samsetning plöntuverndarvöru („viðmiðunarvara“) sem þegar er leyfð í aðildarríkinu, sbr. 52. gr. í reglugerð nr. 1107/2009 um setningu plöntuverndarvara á markað.
- **Hættuflokkun/flokkun:** Flokkun skv. viðeigandi ákvæðum CLP um mat á þeim áhættum sem fylgja notkun tiltekins efnis eða efnablöndu.
- **Hættumerkingar:** Merkingar á þar til gerðum merkimiða vöru sem flokkast sem hættuleg skv. ákvæðum CLP. Um merkimiðann er fjallað í I. kafla III. bálks CLP.
- **Leyfishafi:** einstaklingur eða lögaðili sem er handhafi leyfis fyrir plöntuverndarvöru.

UMFANG EFTIRLITS

Umhverfisstofnun hefur umsjón með framkvæmd efnalaga nr. 61/2013 og fer með eftirlit með framkvæmd laganna og reglugerða sem settar eru samkvæmt þeim. Í því skyni hefur stofnunin m.a. eftirlit með meðferð og markaðssetningu efna, efnablandna og hluta sem falla undir lögin með samræmdum hættu á landinu öllu. Auk þess hefur stofnunin eftirlit með banni og takmörkunum á efnum, efnablöndum og efnum í hlutum og með vörum sem þurfa markaðsleyfi. Stofnunin stóð fyrir eftirliti hjá Samhendum Kassagerð ehf. í heildsölu og var markmið þess að skoða hvort plöntuverndarvörur sem fyrirtækið setur á markað uppfylli kröfur varðandi markaðsleyfi og merkingar umbúða sbr. efnalög nr. 61/2013, reglugerð nr. 544/2015 og reglugerð nr. 980/2015.

MARKAÐSLEYFI OG TÍMABUNDNAR SKRÁNINGAR PLÖNTUVERNDARVARA

Plöntuverndarvörur sem á að setja á markað eða nota skulu hafa markaðsleyfi sem Umhverfisstofnun gefur út sbr. 35. gr. efnalaga nr. 61/2013 og 5. gr. reglugerðar nr. 544/2015 um plöntuverndarvörur. Óheimilt er að setja á markað plöntuverndarvörur sem ekki hafa markaðsleyfi sbr. 2. másl. 1. mgr. 35. gr. efnalaga. Handhafi markaðsleyfis er ábyrgur fyrir markaðssetningu plöntuverndarvöru og því að hún uppfylli kröfur gildandi laga og reglugerða. Leyfishafi getur tilnefnt sérstakan dreifanda til þess að sjá um markaðssetningu vörunnar á grundvelli leyfisins. Ef birgir er ekki skilgreindur af leyfishafa sem dreifandi þarf hann að sækja um leyfi fyrir markaðssetningu vörunnar í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 544/2015.

Tímabundnar skráningar plöntuverndarvara sem gefnar voru út skv. þágildandi II. bráðabirgðarákvæði efnalaga og breytt var með lögum nr. 57/2019 hafa gildistíma sem hér segir, sbr. núgildandi VI. bráðabirgðaákvæði efnalaga:

- a. í 12 mánuði frá því að virka efnið í vörunni hefur verið áhættumetið og samþykki fyrir því endurnýjað í samræmi við reglugerð sem ráðherra setur, og á meðan afgreiðsla umsóknar um

markaðsleyfi sem sótt hefur verið um fyrir vörunni í samræmi við ákvæði 35. gr. er í vinnslu eða

- b. þar til virka efnið í vörunni verður bannað á Íslandi með reglugerð sem ráðherra setur.

MERKING

Samkvæmt 32. efnalaga skulu birgjar tryggja að efni og efnablöndur sem eru tilbúin til notkunar séu merkt í samræmi við hættuflokkun þeirra. Umbúðir skulu merktar með nafni, heimilisfangi og símanúmeri birgis, magni efnis og efnablöndu, hættusetningum, varnaðarsetningum, viðvörunarorðum og hættumerkjum í samræmi við ákvæði reglugerðar. Það hvaða reglugerð gildir um merkingar plöntuverndarvöru fer eftir því hvort varan sé markaðssett á grundvelli markaðsleyfis eða tímabundinnar skráningar en auk þess gildir 1. kafli III. bóls CLP reglugerðarinnar um merkingar allra efnavara. Þá er kveðið á um það í 4. gr. reglugerðar nr. 544/2015 um plöntuverndarvörur að texti merkinganna er varðar hættusetningar, varnaðarsetningar og viðvörunarorð skuli vera á íslensku ef plöntuverndarvaran hættuflokkast skv. reglugerð nr. 415/2014. Ef plöntuverndarvaran flokkast ekki sem hættuleg skv. reglugerð nr. 415/2014 mega merkingar vera á ensku eða Norðurlandamáli öðru en finnsku.

Merkingar plöntuverndarvara með markaðsleyfi

Um merkingar plöntuverndarvara með markaðsleyfi sem gefin eru út í samræmi við reglugerð nr. 544/2015 um plöntuverndarvörur gilda, umfram kröfur í CLP, ákvæði reglugerðar (ESB) nr. 547/2011. Þar eru í I. viðauka talin upp merkingaratriði sem fram skulu koma á plöntuverndarvörum með markaðsleyfi en að auki ber að athuga hvort staðlaðar setningar vegna sérstakrar áhættu eða varúðarráðstafana eigi við um vöruna, sbr. II. og III. viðauka reglugerðarinnar.

Merkingar plöntuverndarvara með tímabundna skráningu.

Um merkingar plöntuverndarvara með tímabundna skráningu gildir, umfram kröfur í CLP, V. ákvæði til bráðabirgða í reglugerð nr. 980/2015 um meðferð varnarefna sem kveður á um að um merkingarnar fari samkvæmt reglugerð 1002/2014. Í 8. gr. reglugerðar nr. 1002/2014 eru talið upp í sextán stafliðum hvaða atriði skuli koma fram á merkingum plöntuverndarvara sem markaðssett eru á grundvelli tímabundinnar skráningar.

NIÐURSTAÐA EFTIRLITS

Plöntuverndarvörunar Meltatox og Pirimor uppfylltu ekki kröfur sem settar eru fram í þeim lögum og reglugerðum sem falla undir umfang eftirlitsins.

FRÁVIK - Meltatox

MERKING

- Frávik frá 8. gr. reglugerðar nr. 1002/2014. Eftirfarandi merkingaratriðum þarf að lagfæra á umbúðum varanna, sem til eru í vörugeymslu fyrirtækisins:
 - Uppfæra þarf virka efnið:
 - Fjarlægja: Xylen.
 - Uppfæra þarf tegund efnablöndu:
 - Fjarlægja: Fleytiþykkni.
 - Bæta við: Lausn til þynningar í vatni.
 - Uppfæra þarf hættumerki:
 - Bæta við: Hættumerkinu Ætandi GHS05.
 - Uppfæra þarf viðvörunarorð:

- Fjarlægja: Varúð hættulegt.
Hættuflokkur B.
Varist að flytja og geyma innan um mat og fóðurvörur.
- Bæta við: Hætta.
- Uppfæra þarf hættusetningar:
 - Fjarlægja: Eldfimt.
Hættulegt við innöndun og í snertingu við húð.
Ertir augu.
Eitrað vatnalífverum; getur haft skaðleg langtímaáhrif á lífríki í vatni.
 - Bæta við: Getur skaða líffæri við langvinn eða endurtekin váhrif.
Mjög eitrað lífi í vatni, hefur langvinn áhrif.
Inniheldur dódemorfr. Getur framkallað ofnæmisviðbrögð.
Veldur alvarlegum augnskaða.
Veldur húðertingu.
Grunað um að hafa skaðleg áhrif á börn í móðurkviði.
Fylgið notkunarleiðbeiningum til að varast hættu fyrir heilbrigði manna og umhverfið.
- Uppfæra þarf varnaðarsetningar:
 - Fjarlægja: Berist efni í augun, skal skola vandlega með vatni og leita læknis.
Neytið hvorki matar né drykkjar meðan á notkun stendur.
Má ekki geyma hjá matvælum og öðrum neysluvörum eða fóðri.
Forðist losun út í umhverfið.
Athugið sérstakrar ráðleggingar/Öryggisleiðbeiningar.
 - Bæta við: Andið ekki að ykkur ryki/reyk/lofttegund/úða/gufu/ýringi.
Notið hlífðarhanska/hlífðarfatnað/augnhlíf/andlitshlíf.
BERIST EFNID Á HÚÐ: Þvoið með miklu vatni.
BERIST EFNID Í AUGU: Skolið varlega með vatni í nokkrar mínútur. Fjarlægjið snertilinsur ef það er auðvelt. Skolið áfram. Hringið umsvifalaust í EITRUMARMIDSTÖÐ/lækni.
EF um váhrif eða hugsanleg váhrif er að ræða: Leitið læknis.
Aflið sérstakra leiðbeininga fyrir notkun.
Mengið ekki vatn með efninu eða íláti þess.
Fargið innihaldi/íláti hjá viðurkenndri móttökustöð.

FRÁVIK - Pirimor

MERKING

2. Frávik frá 8. gr. reglugerðar nr. 1002/2014. Eftirfarandi merkingaratriðum þarf að lagfæra á umbúðum varanna, sem til eru í vörugæmslu fyrirtækisins:
 - Uppfæra þarf heiti vörunnar:
 - Fjarlægja: „G“. Vöruheitið á að vera „Pirimor“.
 - Uppfæra þarf notkun og skammtastærðir:
 - Fjarlægja: Notkun og skammtastærðir fyrir garðplöntur í útirækt og skrautplöntur í gróðurhúsum.
 - Uppfæra þarf uppskerufrest:

- Uppskerufrestur fyrir matjurtir á að vera 3 dagar.
- Uppfæra þarf notkunarvið:
 - Bæta við: Notendaleyfisskyld vara.
- Uppfæra þarf hættumerki:
 - Bæta við: Hættumerkinu Alvarlegur heilsuskaði GHS08.
- Uppfæra þarf viðvörðunorð:
 - Fjarlægja: Varúð hættuflokkur A.
 - Bæta við: Hætta.
- Uppfæra þarf hættusetningar:
 - Bæta við: Grunað um að valda krabbameini.
- Uppfæra þarf varnaðarsetningar:
 - Bæta við: Fargið innihaldi/íláti hjá viðurkenndri móttökustöð.

ÁBENDINGAR

Umhverfisstofnun vill koma nokkrum ábendingum á framfæri um merkingar plöntuverndarvara sem mælst er til að fyrirtækið bregðist við án tafar.

Centium 360 SC

Í eftirlitinu nú fannst varan *Centium 360 SC* (1 ltr) þar sem merkingum var ábótavant á sama hátt og kom fram í eftirliti árið 2020. Umhverfisstofnun gerði athugasemdir við þau frávik árið 2020 og fyrirtækið brást við með því að senda stofnuninni próförk að merkimiða fyrir Centium 360 SC sem var talin fullnægjandi. Nú hefur tímabundinni skráningu fyrir Centium 360 SC verið breytt á þann veg að heimilt er að nota vöruna á rauðrófur og því þarf að uppfæra merkingar á vörunni miðað við það. Fyrirtækinu er bent á að leita leiðbeininga hjá sérfræðingi Umhverfisstofnunar varðandi breyttar merkingar.

Maxim 100 FS

Í eftirlitinu fannst varan *Maxim 100 FS* sem er með gagnkvæma viðurkenningu nr. UST202004-072 sbr. efnalög nr. 61/2013 og reglugerð nr. 544/2015. Stofnunin bendir á að merkja skal umbúðir af Maxim 100 FS með lokaútgáfu af merkimiða sem kemur frá leyfishafa, þar sem tekið hefur verið tillit til athugasemda Umhverfisstofnunar.

Neem-Azal T/S

Í eftirlitinu fannst varan *Neem Azal T/S* (5 ltr) þar sem búið var að uppfæra merkimiða fyrir vöruna frá árinu 2020 á þá leið að nú er varan ofmerkt miðað við hættuflokkun. Í kjölfar eftirlits árið 2020 barst Umhverfisstofnun próförk að merkimiða fyrir Neem Azal sem talinn var fullnægjandi og merkja skal umbúðir af Neem Azal T/S 5 ltr í samræmi við þá próförk.

Sencor SC 600

Í eftirlitinu fannst varan *Sencor SC 600* (1 ltr) sem er með markaðsleyfi nr. UST202103-187 til þróunar og rannsókna (undanþága), sbr. efnalög nr. 61/2013 og reglugerð nr. 544/2015. Stofnunin bendir á að merkja skal umbúðir af Sencor SC 600 með lokaútgáfu af merkimiða sem kemur frá leyfishafa, þar sem tekið hefur verið tillit til athugasemda Umhverfisstofnunar. **Bent skal á að undanþágan fyrir Sencor SC 600 gildir eingöngu frá 15.04.2021 til 15.8.2021.**

Titus WSB

Í eftirlitinu nú fannst varan *Titus WSB* (100 g) merkt með gömlum og úreldum merkimiða. Fyrirtækinu er bent á að merkja vöruna með sama miða og kom fram í eftirliti á árinu 2020 sem talinn var fullnægjandi af Umhverfisstofnun.

Reykjavík, 9. júní 2021

Helga Ösp Jónsdóttir